

Autor: Roger Scruton

Když mě můj starý přítel Paul Belien pozval, abych přednesl tuto přednášku, mou první reakcí bylo potěšení, že se politická strana v Belgii zajímá o mé názory. Do té doby jsem nikdy nebyl požádán, abych oslovil nějakou západoevropskou politickou stranu, a už dávno jsem dospěl k závěru, že hlas jako ten můj je pro praxi evropské politiky bezvýznamný a v myšlenkové stratosféře musí být považován za pouhý nejasný šum bez zřejmé možnosti využití ve sféře politické reality. O Vlaams Belang, stejně jako o její předchůdkyni Vlaams Blok, jsem slyšel, že jde o kontroverzní stranu s širokou podporou mezi vlámskou populací Belgie. Věděl jsem, že je terčem liberálního establishmentu, že je obviňována z „rasismu a xenofobie“ a že v její předchozí podobě ji belgický soud rozpustil. Nehledě na to, zda jsou tato obvinění pravdivá, existuje spousta jejich vysvětlení a mně připadalo, že skutečným hříchem Vlaams Belang je ohrožování nezadatelných zájmů Evropské unie.

Toto podezření mi do jisté míry potvrdily e-maily od znepokojených belgických „kolegů“ – od lidí, kteří nikdy předtím o mé názory neprojevíli nejmenší zájem, ale teď na mne začali naléhat, abych svůj závazek zrušil; žádali mě, abych nedodával důvěryhodnosti nebezpečné pravicové straně a varovali, že budu-li spojován s extremistickou stranou, uškodí to mé pověsti. Okamžitě mi bylo jasné, že spory kolem Vlaams Belang zasahují samé jádro belgické politiky a že odpůrci této strany ji nechtějí pouze porazit v poctivých a svobodných volbách, ale chtějí ji zničit jako politickou sílu. A protože ji nemohou zničit politickými prostředky, jelikož v parlamentních volbách obvykle získává nejvíce hlasů, chtějí ji zničit pomocí soudů; a také umlčet a zastrašit ty, kdo by mohli propůjčit legitimitu její činnosti. Už samo naznačování, že přednáškou pro Vlaams Belang – ať už v tónu souhlasu nebo výtky – se s touto stranou jaksi spolčuji, ukazuje na záměr protivníků dostat ji mimo meze dialogu.

Když dojde k zastrašování, instinktivně se stavím na stranu oběti. Když slyším, že se nesmím stýkat s Jimem, protože všichni slušní lidé ho bojkotují, instinkt mě žene k tomu, abych se s Jimem stýkal. Možná zjistím, že k tomu, aby lidé Jima bojkotovali, mají dobré důvody. Ale pokud nevyvinu snahu Jima poznat a přivést ho zpátky do lidského společenství, pak jsem nedokázal splnit svou povinnost křesťana. A co platí v případě jedince, platí i v případě politické strany. Nepopírám, že existují politické strany, které by měly být postaveny mimo zákon: jako byla – pro miliony mrtvých příliš pozdě – zákonem zakázána nacistická strana, jako měly být postaveny mimo zákon komunistické strany a jako dnešní Evropa staví mimo zákon některé islamistické strany. Strany jsou podle mého názoru jako lidé: musí se přizpůsobit kategorickému imperativu. Nesmějí vraždit nebo vraždy ospravedlňovat, nesmějí podněcovat k nenávisti vůči jakékoli menšině či rozpoznatelnému subspolečenství v rámci státu. Jestliže politická strana něco takového dělá, stát má právo a povinnost ji rozpustit. A tím chci dnes začít svou řeč – s pevným přesvědčením, že něco takového vůbec není třeba říkat.

Musím nicméně upozornit, že socialistické strany se základním pravidlem nepodněcovat vždy neřídí. Naše vlastní Labouristická strana žila dlouhá léta z třídní nenávisti ne úplně nepodobné nenávisti, která byla základním kamenem komunistické ideologie mezi oběma

válkami. Nejnápadnějším rysem levicových hnutí šedesátých let – hnutí, v jejichž řadách bylo mnoho příslušníků dnešních politických špiček – byla horoucí nenávisť vůči „buržoazii“, k níž patřil každý, kdo měl nějaký majetek. V politice není k podněcování nikdy daleko a všichni musíme neustále zkoumat své svědomí, abychom se ujistili, že tohoto zločinu, z něhož je tak snadné obvinít protivníky, se nedopouštíme také. Jen s chladnou hlavou se koneckonců můžeme pustit do naléhavého úkolu, před nímž dnes Evropané stojí: dohodnout se na novém uspořádání, které bude zahrnovat všechny – staré i nové – občany států, jež nevratně změnila imigrace.

To je důvod, proč je obvinění z „rasismu a xenofobie“, vznášené proti vaší straně, tak závažné. Jeho cílem je totiž naznačit, že Vlaams Belang součástí žádného takového uspořádání být nemůže; že se nejen prohřešuje proti základním pravidlům demokratické politiky, ale staví se také do cesty prvořadému cíli Nové Evropy – začlenit početnou populaci imigrantů do formy občanství, která přesahuje rasu, náboženství, kulturu i víru. Pokud takovou formu občanství neprosadíme, čeká nás budoucnost plná konfliktů a neloajlnosti, kdy na denním pořádku budou potyčky mezi jednotlivými komunitami. A jestliže se této nové formě občanství staví do cesty „rasismus a xenofobie“, je to velmi dobrý důvod považovat je za nepřijatelné atributy každé strany, která je dává najevo.

Když jsem četl některé výpady proti Vlaams Belang, nemohl jsem nevzpomenout na dobu před nějakými dvaceti lety, kdy i mne britská levicově-liberální média obviňovala z „rasismu a xenofobie“ a kdy jsem musel absolvovat uličku hanby mezi svými universitními kolegy. Zločinem, který jsem spáchal, bylo to, že v mnou redigovaném časopisu Salisbury Review a v týdenním sloupku v londýnských Times jsem tvrdil, že oficiální politika „multikulturalismu“ je chybou, že budoucnost Británie nespočívá v tom, že budeme imigrantům doporučovat, aby žili někde stranou v kulturních ghettech, ale v tom, že je začleníme do společné národní kultury. A tentýž liberální establishment, který tehdy na mé argumenty reagoval s rozhořčením, je od té doby tiše přijal za své a dnešní běžný názor je takový, že potřebujeme kulturu britství, kterou mohou sdílet všichni naši občané. Protože i já jsem byl terčem tohoto obvinění, o němž jsem věděl, že v mém případě je falešné, musím se dívat skepticky na ty, kdo ho vznášejí a kteří ho, jak se zdá, vznášejí naprosto bezstarostně a s farizejským uspokojením, že vinen je ten druhý, ne já. Proto navrhuji, abychom se nezabývali konkrétně vaším případem, ale hovořili obecněji o smyslu obviňování z rasismu a xenofobie a o okolnostech, jež mu přisoudily tu nejvyšší rétorickou váhu, takže se stalo obdobou obvinění z kacířství ve středověké Evropě, z čarodějnictví v koloniálním Massachusetts a z „úchylkářství“ ve stalinistickém státu.

Člověk, který popírá, že jeho nemoc je smrtelná, že je mu manželka nevěrná nebo že se jeho dítě dopustilo zločinu, zaútočí hněvivě na toho, kdo se jen zmíní o zakázané pravdě. Podobně politická kultura, která popírá vážný společenský problém, odsuzuje ty, kdo se o něm snaží diskutovat, a ze všech sil se snaží je umlčet. Evropští politici už dlouho popírají problémy, představované masovou imigrací lidí, kteří nezapadají do našeho evropského způsobu života. Hněvivě útočí na ty, kdo varují před rozvratem, jenž by mohl následovat, nebo na ty, kdo hovoří o právu domácí komunity odmítnout přijímat lidi, kteří se nemohou nebo nechtějí asimilovat. Politické špičky se chtějí pojistit, že je nikdy nebude obtěžovat pravda, kterou

popírají; a jednou ze zbraní, které za tímto účelem používají, je obviňování těch, kdo o tomto problému chtějí diskutovat, z „rasismu a xenofobie“. Lidé mé generace byli vychováni v ovzduší obav z tohoto obvinění – stejně jako lidé v Salemu vyrůstali ve strachu, že budou obžalováni z čarodějnictví. Viděli jsme, co čekalo Enocha Powella po jeho veřejném projevu, v němž před nebezpečími varoval. Neříkám, že Powellův projev, kde se zmínil i o „řece Tibeře zpěněné krví“, byl moudrý nebo že něčemu pomohl. Naopak: obvinít Powella z vyvolávání paniky bylo až příliš snadné, jeho citace Sybily z Aeneidy – což samozřejmě nikdo nepoznal – byla okamžitě přestylizována na „potoky krve“ a on sám byl odmítnut jako nebezpečný šílenec. Bylo to prakticky naposledy, co se britský politik opovážil varovat před následky masové imigrace. Od té doby ovládlo politickou scénu rozpačité ticho a diskusi v každé jiné rovině brzdí pravidelně se opakující demonstrační procesy s těmi, kdo se měli provinít „rasismem“ – například tvrzením, že komunity imigrantů se musí integrovat a že separatismus je opravdu nebezpečný: takový postoj zaujal časopis Salisbury Review pod mým vedením a za ten jsem byl také ostře kritizován.

Popíráním problému bráníte diskusi tak dlouho, až je na ni pozdě. V třicátých letech evropské politické špičky popíraly, že Německo znovu zbrojí. V době, kdy pravdu nešlo dál skrývat, už nebylo možné Hitlerovi zabránit v obsazení Československa. Z úvah nad podobnými příklady nepochybně vyplývá rozumný závěr, že dnes máme povinnost postavit se obviňování z „rasismu a xenofobie“ a prodiskutovat každý aspekt imigrace. Dlužíme to nejen rodilým Evropanům, ale i samotným imigrantům, kteří mají na pokojném soužití stejný zájem jako my ostatní. Já to vidím takto:

Každá společnost spoléhá na zkušenost příslušnosti, na chápání toho, „kdo jsme“ a co máme společné. Tato zkušenost je předpolitická: je starší než všechny politické instituce a připravuje náš rozum na to, aby je přijal. Spojuje levici s pravicí, modrý límeček s bílým, muže a ženu, rodiče a dítě. Ohrožovat tento „plurál v první osobě“ znamená otevírat cestu atomizaci, protože lidé přestávají uznávat jakoukoli obecnou povinnost vůči svým sousedům a při každé příležitosti vyrážejí drancovat nashromážděné zásoby. Bez příslušnosti riskujeme novou „tragédii prostého lidu“, protože naše zděděná společenská aktiva jsou zabavována k okamžitému použití.

Příslušnost je v různých dobách a místech definována různými způsoby. Pro mnoho společností je její důležitou součástí náboženství, takže bezvěrec je – jako v tradiční islámské společnosti – odsouvan na okraj společnosti nebo z ní vylučován. Náboženství sice bývalo důležitou součástí evropské identity, ale vlivem osvícenství a pozdějšího vzestupu národního státu je postupně odsouvala do pozadí národní příslušnosti. A právě díky národnímu státu si užíváme svobod a sekulární jurisdikce, které jsou tak přitažlivé pro imigranty – zvláště pro ty, kteří svou předpolitickou příslušnost definují spíše v náboženských než národnostních pojmech. Neboť loajalita k národu je jistou formou sousedské přátelskosti: je to loajalita ke společnému domovu a k lidem, kteří ho vybudovali. Neklade žádné specifické požadavky náboženské či ideologické povahy a spokojí se s obecnou poslušností sekulární vládě zákona a s praktickým smyslem pro přináležitost k určité zemi, jejím obyčejům a zvyku pokojného soužití. Komunity postavené na národní, nikoli náboženské koncepci příslušnosti jsou inherentně otevřené novousedlíkům, což náboženské komunity nejsou. Přistěhovalec do

náboženské komunity musí být připraven konvertovat; přistěhovalec do národní komunity se musí pouze podříditi zákonům.

Evropské národní státy se pokusily obalit předpolitickou představu loajality k národu právními kritérii občanství. Vztah mezi občanem a státem je koncipován v pojmech vzájemných práv a povinností. Uplatňovat nárok na status občana znamená brát si státní moc na pomoc proti zločincům – a zároveň slíbit vlastní pomoc, bude-li stát v ohrožení. Jde o to, že člověk požívá státem chráněná práva, jež ho činí – jazykem právníků řečeno – rovným všem ostatním občanům při jakémkoli konfliktu a stejně jako oni vázaným povinnou poslušností.

Jako občané národního státu jsme tudíž vzájemnými závazky spojeni se všemi, kdo se mohou hlásit k naší národnosti bez ohledu na původ či víru. Jsme přesvědčeni, že svoboda náboženského uctívání, svoboda svědomí, svoboda projevu a názoru neznamenají pro naši společnou loajalitu žádné nebezpečí. Naše zákony se vztahují na určité přesně vymezené území a ti, jejichž domovem toto území je, si vybírají své zákonodárce. Zákon tudíž stvrzuje náš společný úděl a poutá nás společnou poslušností. Dodržování zákona se stává součástí řádu věcí, součástí způsobu, jakým je stát uspořádán. Tváří v tvář nebezpečí se lidé dokáží rychle sjednotit, jelikož se spojují na obranu něčeho, co je pro všechny nezbytné – na obranu svého území. Symboly národní loajality nejsou symboly militantní ani ideologické; tvoří je mírumilovné obrazy mateřské země, místa, kam patříme. Loajalita k národu tudíž napomáhá usmíření mezi společenskými třídami, zájmy a vírami – a vytváří předpoklady pro politické postupy, jejichž základem je spíše konsensus než síla. A co je důležité, loajalita k národu umožňuje lidem respektovat suverenitu a práva jednotlivce.

Z těchto a podobných důvodů národní loajalita vyústuje v demokratickou vládu – a taková vláda ji také pokládá za naprostou samozřejmost. Lidem svázaným národním „my“ nedělá žádné problémy akceptovat vládu, s jejímiž názory a rozhodnutími nesouhlasí; nedělá jim potíže uzнат legitimitu opozice nebo svobodného vyjádření názoru, který vypadá urážlivě. Jsou zkrátka schopni žít s demokracií a své politické touhy vyjádřit prostřednictvím volební urny. S žádnou z těchto dobrých věcí se nesetkáme ve státech, založených na „my“ kmenové identity nebo „my“ náboženského přesvědčení. A v dnešních podmínkách jsou všechny takové státy neustále ve stavu konfliktu a občanské války, nemají žádnou skutečnou vládu zákona ani trvalou demokracii.

Nemusím říkat, že popis národní loajality, který jsem právě nabídl, v případě Belgie příliš neseď. Dnešní Belgie je totiž stát, kde jsou dva národy drženy pohromadě do značné míry proti vůli jednoho z nich. Belgické občanství není zakořeněno ve společné národní loajalitě a stalo se ryze právní výsadou, kterou lze koupit nebo prodat spolu s pasem. Toto kupování a prodávání občanství, často lidem, kteří o něm uvažují výhradně jako o právu a nikdy jako o povinnosti, je běžné v celé Evropě. Politické špičky nevidí nic špatného na tom, když lidé sbírají pasy stejným způsobem, jako by mohli sbírat třeba členství v klubech. Zdá se ale, že kšeftování s belgickými pasy je obzvláště populární – možná proto, že tu neexistuje žádná předpolitická loajalita, kterou by takový pas představoval.

Ze stejného důvodu se nikdo nesnaží zajistit, aby si přistěhovalci do Belgie osvojili loajalitu k

sekulárnímu státu nebo úctu ke zvykům, které mu daly podobu: přistěhovalci usilují o belgické občanství a politici s ním zacházejí jako se zbožím, které se dá koupit nebo prodat jako kterékoli jiné.

A konečně, belgická politická třída upírá zrak k Evropě jako ke kolektivnímu podniku, který potlačí všechny ty staré národní loajality a na jejich místo dosadí kosmopolitní lhostejnost. Evropská unie znamená pro belgické špičky mnoho: díky ní se ocitají v samém srdci kontinentu, Brusel se z provinčního města ve Flandrech mění v hlavní město Evropy a EU připravuje projekty, které odvádějí pozornost od sílícího rozpadu země a od problémů, jež jsou politici rozhodnuti v každém případě popírat. Není se čemu divit, že se tito politici zlobí, když se populární strana dožaduje odtržení Flander a opětovného ustavení národního státu s vlastní vládou. A i když pro obvinění z „rasismu a xenofobie“ neexistuje žádné opodstatnění, můžete si být jisti, že mají v plánu tento klacek na vás použít. Jen si představte, co by to udělalo s Evropskou unií, kdyby se Flandry staly národním státem! Jaký by to byl krok zpátky – směrem k loajalitě, zodpovědnosti, demokracii a všem dalším přežilým věcem, které se EU snaží potlačit.

Nepochybuji o tom, že rasismus existuje, že je to věc nesmírně zhoubná a že je správné, když naše vlády hledají metody, jak zabránit jeho projevům. Rasově motivované zločiny přinášejí podle anglických zákonů vyšší tresty a podněcování k rasovému násilí je považováno za vážný přečin. Ale při přijímání podobných opatření bychom neměli zavírat oči před mnoha případy dvojího metru, které jsou častým předmětem diskuse o této záležitosti.

Za prvé je to dvojí metr, pokud jde o „rasismus“: obvinění jsou vznášena ustavičně proti nevinným příslušníkům domácí většiny a téměř nikdy proti provinivším se příslušníkům přistěhovalecké menšiny. Není to jen evropský jev. Naopak: existuje jistý druh kolektivního pocitu viny, který dnes na Západě prostupuje veškeré debaty o rasových rozdílech. Nedávno jsem musel prostudovat jistý akademický článek časopisu Americké psychologické asociace, který vysvětloval oficiální politiku této instituce ohledně multikulturalismu a zacházení s menšinami. A šokovalo mě, když jsem narazil na následující větu: „Všichni běloši jsou rasisté, ať už vědomě či nevědomě.“ Tady to máme, podepsané prestižním akademickým a profesionálním orgánem: všichni běloši jsou rasisté, ať už vědomě či nevědomě. To je podle mého názoru rasistická poznámka toho nejhrubšího zrna: přisuzuje všem lidem určité barvy kůže obrovskou morální vadu, takovou, nad kterou nemohou nikdy zvítězit, protože ji mají, aniž by si to uvědomovali. A tato věta je příznačná pro v dnešním světě široce rozšířený přístup k rasovým a kulturním vztahům. Rasismus je definován jako choroba domácí většiny, vůči níž je přistěhovalecká menšina imunní, dokonce i tehdy, když si s sebou přináší niterný antisemitismus, který ovládá většinu arabského světa, nebo malajsijskou nenávisť vůči etnickým Číňanům. Proč jsou naše politické špičky tak chtivé obviňovat vlastní lidi z rasismu a zavírají oči před rasismem imigrantů? Odpověď najdeme v dalším dvojím metru, s nímž se setkáváme u obvinění spojovaného často s rasismem – u obvinění z xenofobie.

Nepochybuji o tom, že xenofobie existuje, i když je to něco úplně jiného než rasismus. Etymologicky tento výraz znamená strach z cizince (a tudíž averzi vůči němu). Používání tohoto výrazu v sobě zahrnuje rozlišování mezi člověkem, který k určité společnosti přísluší, a

člověkem, který k ní nepřísluší; tím, že nás politici vybízejí, abychom svou xenofobii hodili přes palubu, nás vlastně vybízejí, abychom přivítání nabízeli i lidem jiným než jsme my sami – přivítání založené na uznání jejich jinakosti. Pro příslušníka vzdělané liberální elity je snadné hodit xenofobii za hlavu, protože většina jeho kontaktů s cizinci mu pomáhá zvětšit vlastní moc, rozšířit si znalosti a vybrousit si společenskou zběhlost. Zaujmout stejný postoj je ale těžké pro nevzdělaného dělníka, když mu přistěhovalec sebere práci, přinese do sousedství podivné zvyky, přivede tam celou armádu rodinných příslušníků a nakonec ho obklopí odmítavými pohledy a zvuky ghetta.

Ale znovu je tu dvojitý metr, jenž tuto charakteristiku zkresluje. Příslušníci naší liberální elity jsou možná imunní vůči xenofobii, v hojné míře se však dopouštějí obdobné chyby: zavrhnou vlastní domovinu, projevují vůči ní averzi. V každé zemi se tato nectnost projevuje svým specifickým způsobem. Každý, kdo byl vychován v poválečné Anglii, si nutně musí uvědomovat intelektuální výsměch loajalitě k národu od lidí, kteří by o svou svobodu kritizovat přišli už před dlouhými lety, nebýt toho, že Angličané byli připraveni umírat za svoji zemi. Loajalita, kterou lidé potřebují ve svém každodenním životě a kterou stvrzují svým spontánním společenským jednáním, nad nímž nijak nepřemýšlejí, je dnes nejvlivnějšími médii a výchovným systémem obvykle zesměšňována a dokonce demonizována. Dějiny národa se vyučují v podobě příběhu hanby a ponížení. Umění, literatura a náboženská víra našeho národa byly ze školních osnov ve větší či menší míře odstraněny, skupinové způsoby chování a myšlení, místní tradice a národní obřady jsou obvykle označovány za nesmysl.

Toto zřikání se národní ideje je výsledkem zvláštního způsobu uvažování, který se v západním světě začal objevovat po 2. světové válce a obzvláště rozšířený je mezi intelektuálními a politickými špičkami. Pro tento postoj neexistuje žádný přiměřený výraz, i když jeho symptomy poznáme okamžitě: totiž sklon stavět se v jakémkoli konfliktu na „jejich“ stranu proti „nám“ a domnělou nutnost zostuzovat zvyky, kulturu a instituce, jež jsou prokazatelně „naše“. Já tomuto postoji říkám oikofobie – averze vůči domovu –, abych zdůraznil jeho blízké příbuzenství s xenofobií: je jejím zrcadlovým obrazem. Oikofobie je stadium, jímž běžně prochází mysl adolescenta, a intelektuálové mají sklon nechat se v tomto stadiu uvěznit. Jak ukázal George Orwell, obzvláště náchylní jsou k tomu levicovní intelektuálové, a proto se z nich často stávali ochotní agenti cizích mocností. Špióni z Cambridge – vzdělaní lidé, kteří za války infiltrovali naše zahraniční služby a vyzrazovali naše východoevropské spojence Stalinovi – jsou výmluvnou ilustrací toho, co znamenala oikofobie pro mou zemi a pro západní alianci. A za povšimnutí stojí, že nedávné „doku-drama“ BBC, vystavené kolem špiónů z Cambridge, se nezabývalo ani jejich vlastizradou, ani utrpením milionů jejich obětí ve východní Evropě; pouze připojilo svůj podpis pod oikofobii, která je vedla k tomu, že jednali tak, jak jednali.

Oikofobie není specificky britský a ještě méně specificky anglický sklon. Když Sartre a Foucault kreslí svůj obrázek „buržoazní“ mentality, mentalitu pana Jiného v jeho Jinakosti, popisují obyčejného slušného Francouze a vyjadřují pohrdání nad jeho národní kulturou. Chronická forma oikofobie se pod zástěrkou politické korektnosti šířila po amerických univerzitách, po 11. září hlasitě vyplula na povrch, aby zahrnula opovržením kulturu, která útoky údajně vyprovokovala, a samozřejmě se postavila na stranu teroristů. A jako oikofobii si můžeme vysvětlovat všechny útoky, mířené proti Vlaams Belang.

Skutečnost, že naše národní parlamenty i aparát EU ovládají lidé stížení oikofobií, je zčásti odpovědná za přijímání imigrantů, které pak musíme podporovat z veřejných prostředků, a za útoky na obyčejce a instituce spojené s tradičními místními formami života. Oikofob neuznává národní loajalitu a své cíle a ideály definuje tak, že míří proti vlastnímu národu; nadnárodní instituce staví výš než národní vlády, přijímá a podepisuje se pod zákony vnucované shora Evropskou unií nebo OSN, své politické vize definuje v pojmech kosmopolitních hodnot, očištěných od všech odkazů na specifické vazby skutečného historického společenství. Oikofob vidí sám sebe jako obránce osvíceného universalismu před místním šovinismem. A právě vzestup oikofobie vedl u národních států Evropy k sílící krizi jejich legitimacy; jsme svědky toho, že váha legislativního břemene, které musí Evropané nést, je stále vyšší a vyšší, a na jedinou loajalitu, jež by jim pomáhala ho dobrovolně nést, jsou podnikány neustálé útoky. Třaskavé následky už pocítily Nizozemsko a Francie a samozřejmě je dnes pocítuje i Belgie.

Je tu ale ještě třetí dvojí metr, jehož používání můžeme pozorovat v oficiální politice EU, když dojde na vlastenectví. Tam, kde národní cítění ohrožuje centralizaci moci, je evropská mašinerie rozhodnuta toto cítění zlikvidovat. Takový je i případ vlámského nacionalismu, který ohrožuje samo srdce této mašinerie. Ale tam, kde národní cítění slouží ke zničení konkurenčního centra moci, se pod něj evropská mašinerie ochotně podepíše. S mou zemí zachází tak, jako by Británie, podobně jako Belgie, byla nějaký naprosto umělý výtvor; povzbuzuje skotský a velšský nacionalismus a vnucuje nám oficiální mapu, na níž existují Skotsko a Wales, ale není tam ani zmínka o Anglii, která je pouze náhodným souhrnem čtyř nezávislých „regionů“, jimiž má být nakonec nahrazena. Británie vyhrála válku a získala si tak pevné místo v našich srdcích – místo, jež nemůže postoupit mocichtivé byrokracii sídlící v kdysi okupované zemi. Jediná cesta ke zničení Británie proto vede přes zdůrazňování konkurenčních loajalit, které ji rozbijí na kousky a zároveň zničí její centrum – Anglii.

Obvinění z „rasismu a xenofobie“ bychom měli posuzovat právě ve světle těchto dvojích metrů. Je to obvinění namířené téměř vždy proti příslušníkům evropských domácích společenství, a zvláště proti těm, kdo se nacházejí na těch nejspodnějších příčkách společenského žebříčku a pro něž je masové přistěhovalectví břemenem, na které nebyli (nikoli vlastní vinou) připravováni. Je mířené také proti politickým stranám, které se snaží mluvit jménem těchto lidí a slibují jim jisté ulehčení od problému, jímž se podle všeho žádná jiná strana nehodlá zabývat. Lidé, kteří obvinění vznášejí, jsou téměř bez výjimky v zajetí oikofobie. Jejich pocit přináležitosti je velmi slabý nebo chybí úplně. Na staré formy evropského společenství a především na staré národní identity, jež daly podobu našemu kontinentu, se tito lidé dívají se špatně skrývaným odporem. Zaměřují se na své kosmopolitní vize politiky a zavírají oči před skutečností, že v evropských státech je rostoucí počet lidí, jimž chybí národní loajalita i osvícenské ideály, které z ní pramení. Obviňování z „rasismu a xenofobie“ bychom si tedy měli vysvětlovat takto: původ má ve špatném svědomí liberálních špiček, které žijí v sebezapírání.

Dobrá, můžete odpovědět, proč by neměly žít v sebezapírání, když jim to připadá pohodlnější? Na závěr mi dovoluňte říci, co na této existenciální nepoctivosti vidím špatného. Obyčejní Evropané dnes mají velký strach o svou budoucnost: hledají někoho, kdo bude jejich úzkost

reprezentovat a podnikne nějaké kroky, aby ji zmírnil. Nedávná islamistická zvěrstva a obecný stav pohotovosti proti terorismu k uklidnění Evropanů ničím nepřispěly. A když jsou lidé plní úzkosti, stávají se hrozbou – jak pro sebe samé, tak pro ty, jichž se bojí. Pro evropské státy je životně důležité dosáhnout účinné integrace svých přistěhovaleckých komunit: když ale o této věci liberální špičky nebudou debatovat, dál budou veškerou vinu za narůstající úzkost svalovat na xenofobii domácí populace a budou přehlížet oikofobii, která úzkost zvyšuje stejnou měrou, v budoucnu nás pravděpodobně čeká všeobecná exploze, která nepřinese nic dobrého nikomu, a nejhůř dopadnou komunity přistěhovalců.

A tím se vracím k úvodním slovům. Přijel jsem sem hovořit o něčem, co je v životním zájmu vašem i mém. Ale zdá se, že v této zemi je mnoho lidí přesvědčených o tom, že bych s vámi vůbec mluvit neměl; a protože s vámi mluvím, ulpí na mně stejné obvinění jako na vás: obvinění z rasismu a xenofobie. Doufám, že když o tomto obvinění pohovořím, vyvrátím ho. Nejsem rasista ani xenofob a mám ve zvyku předpokládat, že totéž platí i pro ostatní – dokud sami nedokáží, že opak je pravdou. Jsem rád, že existuje politická strana, která je ochotná tomuto obvinění čelit, aby se hovořilo o problému, který se dnes honí hlavou všem obyčejným Evropanům. Těm, kdo mi napsali, že musím Vlaams Belang bojkotovat, jsem odpověděl: proč mě nepozvete vy? Když diskusi, kterou všichni tolik potřebujeme, nechcete svěřit druhým, proč s ní nezačnete vy? Neozval se samozřejmě nikdo.

Publikovaný text je překladem přednášky, kterou Roger Scruton pronesl 23. června 2006 v Antverpách pro čelné představitele belgické politické strany Vlaams Belang a pro další zájemce o jeho myšlenky. Vlaams Belang je největší politickou stranou v Antverpách, Flandrech a celé Belgii. Usiluje o nezávislost Flander, holandsky hovořící severní části Belgie, a v této zemi, která se pyšní tím, že je modelem panevropského státu, je to jediná euroskeptická strana.

Z anglického originálu „Immigration, Multiculturalism and the Need to Defend the Nation State“ uveřejněného na stránkách Brussels Journal přeložil Eduard Geissler.

Převzato ze stránek Občanského institutu